

Premi Local

A LES FOSQUES

Moltes tardes, l'Ignasi i jo ens quedàvem així, a les fosques a la cuina de casa, només tocant-nos amb les paraules. M'explicava com li havien anat les classes, com n'era de complicat això de l'Institut amb els canvis d'aula i de professor. Ja havia perdut el compte de les vegades que s'havia presentat als nous mestres. Ai, això no se'ls podia dir! Eren professors! Si se'ls rebaixava de categoria professional, s'enfadaven. La Clara era qui els feia música, tenia una veu agradable, aguda sense ser estrident, no li calia cridar perquè l'entengués tothom. Havia mostrat molt d'interès en què li expliqués com li anaven els estudis de piano a l'escola de música. I ell li havia dit que molt bé, que hi assistia des dels cinc anys, que li agradava el món del jazz, el diàleg distès entre els músics per mitjà dels seus instruments.

—Però, saps mare...? — i com un plany li sortia que potser li hauria agradat més jugar a futbol i poder participar en les converses dels nois durant l'esbarjo, sempre al voltant dels entrenaments, dels resultats del partit del cap de setmana, enfadats amb l'arbitratge... Se'n sentia exclòs del grup de nois, qui li feia companyia a l'hora de l'entrepà solien ser les noies de la classe.

—De debò t'estimaries més jugar a futbol que aprendre piano? —li demanava jo.

Ell em responia amb el seu silenci. Però, jo insistia fins a aconseguir la resposta que més mal em feia.

—I jo que sé! Només ho he provat amb una pilota sonora. Jo voldria ser i fer com els altres.

Aleshores, era jo qui callava quant m'havia costat d'acceptar que el meu fill no era com els altres, que ell mai podria fer coses que els altres feien. No li gosava explicar quant m'havia costat agafar-lo a coll i mirar el seu rostre mancat d'ulls! Una microftàlmia ens van dir, els globus oculars no s'havien desenvolupat; cap ecografia ho havia detectat i

nosaltres no estàvem preparats per a estimar-lo. Durant els primers dies hauria volgut fugir, desaparèixer i emportar-me el meu nadó lluny de tot i de tothom. En Lluís, el seu pare, no es cansava de buscar metges; mesos i mesos no vam fer sinó parlar de tractaments i d'operacions. Tan sols ens oferien millores estètiques, res que pogués donar-li la visió. Jo que l'havia fet créixer dins meu me'n sentia tan culpable! En el cau que havia de ser el més segur, una infecció havia aturat el desenvolupament dels seus ulls. Com m'havia costat d'entendre que no es tractava d'una minusvalidesa sinó d'una diferència, que cada persona és única i que el meu fill invident podria fer coses meravelloses! En Lluís va tirar la tovallola poc després de celebrar el primer aniversari del nen, li feia mal que encara no caminés, que no li dirigís una mirada ni un somriure. Aquell hivern quan va anar al poble a ajudar la família en la collita d'olives ja no en va tornar.

Una mica més tard que els altres infants, però, l'Ignasi va caminar. I tant que sí! Vaig fer instal·lar una barra amb unes campanetes en un raconet del menjador, per tocar-les havia d'estintolar-se i posar-se dret; quan ja no mostrava interès per les campanetes, li posava un sonall d'una altra mena i així una vegada i una altra fins que va tenir les cames prou fortes i es va aguantar sol. I a quatre anys va començar Parvulari a l'escola del poble, el director no ho tenia gens clar, no creia que disposessin dels mitjans per atendre'l com calia. Vaig demanar veure la mestra i així que aquesta va parlar una estoneta amb l'Ignasi no s'hi va saber negar. En un parell de setmanes es va aprendre els noms de tots els nens i nenes i els de les mares i els avis que els acompanyaven.

Devia ser també per aquella època que vam anar al bateig del fill d'una meva cosina, l'Ignasi mai havia entrat en una església. Fa pudor, marxem! —va exclamar a la poca estona d'haver arribat. La barreja de l'olor de la cera i de l'encens, suposo, li resultava desagradable. El vaig agafar a coll per provar de calmar-lo, quan estava incòmode movia el cap d'un costat a l'altre i com més es neguitejava, més ràpid es gronxava. Jo ja

pensava en sortir fora a esperar que acabés la cerimònia quan va començar a sonar l'orgue, l'expressió de disgust de la seva cara desaparegué, absort, no movia ni un múscle mentre la música ens embolcallava. Un dels regals del Nadal d'aquell any va ser un petit orgue electrònic, no tenia res a veure amb el de la parròquia, però l'Ignasi desplaçava els ditets amb lleugeresa pel teclat i escoltava amb atenció cada nota que n'obtenia. Negre i blanc varen deixar de ser paraules buides per al meu fill, de seguida va descobrir com unes tecles modificaven el so de les altres.

Quan va començar a assistir a l'escola de música no vàrem tenir cap dubte a l'hora d'escollir l'instrument.

Continuàvem encara una estona més, a les fosques a la cuina de casa, només tocant-nos amb els nostres silencis, fins que un dels dos acabava per desvelar els seus pensaments.

—Recordes la Maite?

—La que a P5 et va enretirar la cadira quan anaves a seure i et va fer caure de cul a terra?

—L'altre dia em va confessar que de petita em tenia enveja. Que ella, la del mig de tres germans a casa i una més entre els trenta-cinc que érem a classe, desitjava estar mancada d'algun sentit com jo, tenir algun tret que la fes singular.

—Ho entenc. Volia gaudir de la condescendència de les mestres, tenir una persona només per a ella ensenyant-li a escriure i llegir Braille, sentir les salutacions afectuoses que t'adreçava tothom cada matí en arribar a l'escola. I ara, en canvi, sou ben amics, oi?

—Sí, sovint és ella qui m'ajuda a anar amb la *Perkins* amunt i avall quan canviem d'aula. Hi ha algun profe que es queixa del soroll que fa la màquina i prefereix preguntar-me oralment o que gravi la classe amb la casset en lloc de prendre apunts. Ens han demanat

un treball sobre un músic català, saps? Jo he escollit en Vicenç Mont, el pianista de jazz que també és cec, i la Maite m'ha proposat de fer-lo plegats.

No em calia veure'l per saber que somreia. Quan ja era hora de preparar el sopar, li demanava que encengués el llum, a les fosques era ell qui primer trobava l'interruptor. Després, ell anava a la seva cambra a fer els deures, quin canvi quan va començar a utilitzar la *Braille'n speak*, tan lleugera! I no parlem dels ordinadors adaptats amb els quals es va entendre tan bé. D'altres vegades es quedava al passadís per assajar amb el piano de paret que havíem llogat i jo tancava els ulls per escoltar-lo millor, per veure com ell els colors de la música. També li agradava ajudar-me a cuinar: pelar patates, batre els ous... Ara que ja és un home i fa anys que viu pel seu compte, trobo tant a faltar la intimitat d'aquelles tardes!

...

M'he assegut a la llotja al costat dels directius i les autoritats, m'ha costat triar el vestit adient, anava a un concert o a un esdeveniment esportiu? Sempre que l'Ignasi actua prop de casa m'envia una invitació, la seva música l'ha fet viatjar d'una punta a l'altra del planisferi, però jo sé quin significat tan especial té per a ell la interpretació d'avui.

El piano de cua reposa damunt un tros de moqueta verda al bell mig de l'estadi, van arribant el contrabaix, el guitarra, el trompeta i finalment el meu fill, *el jazzman de swing impecable* com l'anomena la crítica, agafat del braç del bateria. El principal equip de futbol de la ciutat ha volgut commemorar els deu anys de la mort del seu soci d'honor, en Vicenç Mont, demanant a l'Ignasi que abans de començar el partit interpreti la versió en jazz de l'himne del club. L'escolto amb els ulls clucs, a les fosques, tal com el meu fill m'ha ensenyat a veure el món mentre jo l'ajudava a trobar-hi el seu lloc.

Enriqueta Hernández

